

Putins pusselbitar

Dimma eller regn? Jag står på bryggan, blickar över sjön där ett obestämt dis hopat sig och reflekterar över likheterna mellan väderprognoser och aktuella frågor i stormaktspolitiken. Under stabila förhållanden är det tämligen lätt för meteorologer och politiska kommentatorer att förutse vad följande dagar och vecka för med sig. Men när stormen går lös eller klimatförändringarna sätter igång på allvar slår allt fler förutsägelser slint och detta riktigt ordentligt.

Mediernas rapportering av president Niinistös första ordentliga möte med sin ryske kollega Putin följde ett invariant mönster. Kvällspressen slog upp enorma rubriker kring Putins helt förutsägbara konstaterande om att ett finskt Nato-medlemskap skulle kräva ryska motåtgärder. Dagspressens kommentarer däremot var bekymmersamt trubbiga, medan de övriga medierna snuttifierade sönder hela frågan i lösryckta meningar och bildkavalkader.

Den främsta invändningen mot alla dessa virrigheter är den dyrköpta insikten om att man alltid bör se de finsk-ryska förhållandena i ett större perspektiv. Finland är endast en liten bit i den ryska utrikespolitikens ständigt föränderliga men ändå i viss mån förutsägbara pusselspel, vars nyckelord är och förblir intressesfärer, buffertzoner och ekonomiskt inflytande.

Rysslands ovilja att stödja en internationell intervention mot Syriens regering bottnar inte i någon kärlek till al Assads blodiga regim. Snarast handlar det om att det är i Rysslands intressen att Förenta staterna och dess allierade fortsättningsvis är insnärjda i konflikter i Mellanöstern och inte har tid att flytta fram sina positioner i Asien och Östeuropa.

Den sistnämnda frågan berör ju också Finland. Förenta staterna försöker som bekant göra gällande att Natos nu åter aktuella planer på att installera ett täckande missilförsvar i dess östeuropeiska medlemsländer görs för att avvärja iranska raketer. Men självklart skulle detta missilförsvar framförallt stärka Natos nordöstra flank mot Ryssland, som sedan 2004 har omfattat en stor del av det territorium som ryssarna uppfattar som sin traditionella buffertzona.

Putins invändningar mot ett eventuellt finskt Nato-medlemskap reflekterar med andra ord en mer allmän oro över att Rysslands inflytande över sina forna buffertstater fortsättningsvis minskar. Det är ingen hemlighet att Finland sedan mitten av 1990-talet i likhet med Sverige har levat i ömsesidigt tillfredställande samboäktenskap med Nato. Men ur rysk synvinkel är det naturligtvis bättre att på olika sätt försöka fördröja en legalisering av förhållandet i hopp om att något ännu kunde få Suomi-neito att tappa intresset för den muskulösa västerlänningen.

Detta är egentligen inget som man borde vara irriterad över i Finland. Tvärtom är det i vårt intresse att Ryssland gör allt för visa sig hyggligt och konstruktivt. Inte minst med tanke på att de ryska marknaderna och råvarutillgångarna även i fortsättningen kan vara ytterst viktiga för vår ekonomi och därmed också för vår välfärd.

Henrik Meinander, HBL 28.6.2012